

R O Z H O D N U T Í

Nejvyšší správní soud jako soud kárný projednal na neveřejném jednání konaném dne 27. 11. 2014 v senátě složeném z předsedy senátu Mgr. Radovana Havelce, zástupce předsedy senátu JUDr. Lubomíra Ptáčka a přísedících JUDr. Renáty Golkové, JUDr. Olgy Pouperové, JUDr. Pavla Klaila a JUDr. Petra Poledne, návrh na zahájení kárného řízení, podaný **ministryní spravedlnosti** dne 27. 8. 2014, č. j. MSP-7/2004-OD-KN/3, proti **Mgr. B. Š.**, soudci Krajského soudu v Ostravě, pobočka v Olomouci, zastoupenému Mgr. Michalem Zahnášem, advokátem se sídlem Olomouc, tř. Svobody 2, a rozhodl

t a k t o :

Řízení o kárné odpovědnosti Mgr. B. Š., soudce Krajského soudu v Ostravě, pobočky v Olomouci, zahájené na základě kárného návrhu ministryně spravedlnosti ze dne 26. 8. 2014, **se** podle § 14 písm. a) zákona č. 7/2002 Sb., o řízení ve věcech soudců, státních zástupců a soudních exekutorů **z a s t a v u j e**, neboť kárný návrh byl podán opožděně.

O d ů v o d n ě n í :

Návrhem doručeným zdejšímu soudu dne 27. 8. 2014 bylo zahájeno kárné řízení s Mgr. B. Š., soudcem Krajského soudu v Ostravě, pobočka v Olomouci (dále též „kárně obviněný“). Dle názoru ministryně spravedlnosti (dále též „kárná navrhovatelka“) se měl jmenovaný soudce dopustit kárného provinění tím, že ve věci vedené u Krajského soudu v Ostravě, pobočka v Olomouci pod sp. zn. KSOL 10 INS 15659/2013 nevydal formální rozhodnutí o tom, že se nebude hlasovat o odvolání insolvenčního správce. Tímto postupem měl zbavit účastníky řízení možnosti domáhat se přezkumu jeho právního názoru, že nemohou hlasovat o změně insolvenčního správce ve smyslu ustanovení § 29 odst. 1 zákona č. 182/2006 Sb., o úpadku a způsobech jeho řešení, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „insolvenční zákon“), když Vrchní soud v Olomouci odmítl usnesením ze dne 31. 10. 2013 č. j. 1 VSOL 859/2013-B-48, odvolání účastníků z důvodu neodstranitelného nedostatku podmínek řízení, za situace absentujícího formálního rozhodnutí, přestože věděl, že vedle jeho právního názoru paralelně existuje judikatura Vrchního soudu v Praze (č. j. 2 VSPH 1068/2011-B-18), dle níž při posuzování hlasovacího práva věřitelů při hlasování o odvolání soudem ustanoveného insolvenčního správce a ustanovení insolvenčního správce nového dle § 29 odst. 1 insolvenčního zákona je pro výsledek tohoto hlasování určující poměr dosažených hlasů vůči celkové výši pohledávek přihlášených ke dni předcházejícímu konání schůze s právem hlasu, nikoli vůči celkové výši pohledávek, a za této situace neumožnil podrobit svůj názor přezkumu odvolacího soudu, čímž upřel účastníkům právo na účinný opravný prostředek a omezil tak jejich právo na spravedlivý proces.

V odůvodnění tohoto návrhu kárná navrhovatelka uvedla, že dne 4. 9. 2013, při přezkumném jednání a první schůzi věřitelů úpadce, společnosti MORA – TOP s.r.o., navrhl zástupce části věřitelů JUDr. Hulva, aby bylo hlasováno o odvolání stávajícího insolvenčního správce z jeho funkce a ustanovení insolvenčního správce nového. Kárně obviněný toto hlasování nepřipustil (aniž by o tom vydal formální rozhodnutí) s tím, že na schůzi věřitelů jsou přítomni věřitelé ovládající pouze 38,97 % hlasovacích práv, což je méně než polovina všech věřitelů přihlášených ke dni předcházejícímu konání schůze věřitelů, počítaná dle výše jejich pohledávek. Dle názoru kárné navrhovatelky při stanovování tohoto hlasovacího kvóra vycházel kárně obviněný z nesprávného výkladu § 29 odst. 1 insolvenčního zákona, přestože věděl o judikatuře Vrchního soudu v Praze, dle které při posuzování hlasovacího práva věřitelů při hlasování o odvolání soudem ustanoveného insolvenčního správce a ustanovení správce nového je pro výsledek tohoto hlasování určující poměr dosažených hlasů vůči celkové výši pohledávek přihlášených ke dni předcházejícímu konání schůze s právem hlasu, nikoli vůči celkové výši pohledávek. Věřitelé proti zamítnutí návrhu na hlasování brojili odvoláním u Vrchního soudu v Olomouci. Ten, usnesením ze dne 31. 10. 2013, č. j. 1 VSOL 859/2013-B-48, odvolací řízení v této části zastavil s tím, že na schůzi věřitelů dne 4. 9. 2013 prvoinstanční soud pouze konstatoval, že o odvolání správce se hlasovat nebude, aniž by o návrhu věřitelů na hlasování o odvolání insolvenčního správce a ustanovení nového insolvenčního správce rozhodl usnesením tak, že se návrh zamítá. Usnesení vrchního soudu bylo (spolu se spisem) krajskému soudu vráceno dne 28. 11. 2013.

Dle názoru kárné navrhovatelky byl popsán procesní postup kárně obviněného chybný, neboť svému rozhodnutí o odmítnutí předmětného hlasování neposkytl žádnou procesní formu; zde formu usnesení, ve smyslu ustanovení § 167 odst. 1 občanského soudního řádu. Jelikož se ani vrchní soud neztotožnil s názorem, že pouhé konstatování, že hlasování nebude připuštěno, lze považovat za rozhodnutí (usnesení) se všemi procesními právy z toho plynoucími, měl na tuto situaci kárně obviněný reagovat vydáním usnesení, kterým by odmítl návrh na hlasování o odvolání insolvenčního správce, případně měl nechat o věci hlasovat a následně měl využít své pravomoci nepotvrdit nového insolvenčního správce dle § 29 odst. 2 insolvenčního zákona. Oba tyto postupy by vedly k tomu, že by nesouhlasící účastníci řízení měli možnost brojit proti rozhodnutí opravným prostředkem a jejich procesní práva by tak byla ochráněna. Pokud kárně obviněný takto nepostupoval, jednal v rozporu s ustanovením § 80 odst. 3 zákona č. 6/2002 Sb., o soudech, soudcích, přísedících a státní správě soudů a o změně některých dalších zákonů, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon č. 6/2002 Sb.“), dle kterého je povinností soudce poskytnout každému účastníku řízení plnou možnost k uplatnění jeho práv. Nerespektování požadavku na vedení spravedlivého procesu lze hodnotit jako porušení obecné povinnosti soudce chovat se tak, aby nebyla ohrožena důvěra v nezávislé, nestranné a spravedlivé rozhodování soudů (§ 80 odst. 1 zákona č. 6/2002 Sb.); jednání kárně obviněného tak naplňuje znaky kárného provinění, ve smyslu ustanovení § 87 odst. 1 zákona č. 6/2002 Sb. Za odpovídající kárné opatření považuje kárná navrhovatelka uložení důtky.

Pokud jde o otázku dodržení subjektivní lhůty k podání tohoto návrhu, kárná navrhovatelka uvedla, že kárně obviněný měl ve věci vydat formální rozhodnutí poté, co mu byl vrácen spis odvolacím soudem (28. 11. 2013). Dle stávající kárné judikatury je přiměřenou dobou k takovému procesnímu úkonu období zhruba 3 až 4 měsíců; poté lze již hovořit o průtahích v řízení. Dle kárné navrhovatelky lze mít tedy za to, že skutek se stal nejdříve dne 1. 3. 2014, přičemž Ministerstvo spravedlnosti se o této skutečnosti dozvědělo až dne 13. 6. 2014 z přípisu JUDr. Hulvy. Vzhledem k tomu, že soudce doposud rozhodnutí nevydal, způsobil dosud trvající průtah v řízení a zároveň odňal účastníkům řízení možnost, aby o věci rozhodl soud vyššího stupně.

Kárně obviněný se k věci vyjádřil prostřednictvím svého zástupce podáním doručeným zdejšímu soudu dne 3. 11. 2014. Zde především namítl formální nedostatky kárného návrhu v otázce vymezení vytýkaného skutku. Dle jeho názoru je nejprve nutno upřesnit, zda je mu kladeno za vinu nevydání formálního rozhodnutí v obvyklé lhůtě poté, co obdržel rozhodnutí odvolacího soudu, nebo formální nevydání procesního rozhodnutí o návrhu na hlasování o změně ustanoveného insolvenčního správce v době konání schůze věřitelů.

K věci samé kárně obviněný uvedl, že tvrzené porušení jeho soudcovských povinností je spatřováno v jeho procesním postupu a rozhodovací činnosti v konkrétním insolvenčním řízení. Takový postup je nepřipustný, neboť soudce zásadně nemůže být kárně odpovědný za zastávání určitého právního názoru. Dle kárné judikatury (rozhodnutí Nejvyššího správního soudu sp. zn. 16 Kss 10/2013) by se soudce vystavoval kárnému postihu v těchto případech jen tehdy, pokud by porušil jednoznačné znění aplikované právní normy, nerespektoval zrušovací rozhodnutí výše postaveného soudu v konkrétní věci, či neakceptoval jednotnou a ustálenou judikaturu nejvyšších soudů bez toho, že by takový postup podepřel konkrétní, racionální a transparentní konkurující argumentací. O žádný z takových případů v nyní posuzované věci nešlo. V této souvislosti kárně obviněný podrobně pojednal o specifické povaze insolvenčního řízení, kdy insolvenční zákon u řady procesních úkonů nepředpokládá vydávání rozhodnutí; soudce zde vystupuje spíše v pozici moderátora a činí neformální úkony, jimiž pouze řízení v některých fázích usměrňuje. O takový případ šlo i ve vytýkaném případě. Pokud totiž dospěje soud k závěru, že schůze věřitelů není schopna pro absenci potřebného počtu hlasů insolvenčního správce odvolat, soud pouze konstatuje, že hlasováno nebude a schůzi věřitelů důvod takového postupu sdělí. Zvolený procesní postup proto odpovídal právní úpravě. Opak přitom nelze dovodit ani z usnesení odvolacího soudu, na který se kárná navrhovatelka odvolává; tímto usnesením totiž prvoinstančnímu soudu nebylo uloženo, aby účastníkem požadované rozhodnutí vydal. Pokud by měl odvolací soud za to, že došlo k pochybení tím, že nebylo vydáno formální usnesení o neumožnění hlasování, přičemž by tato vada mohla mít za následek vadné řízení schůze věřitelů či vedení samotného insolvenčního řízení, nepochybně by v tomto smyslu vyslovil závazný právní názor, který by bylo nutno respektovat. Kárně obviněný tedy trvá na tom, že nevydáním formalizovaného usnesení o tom, že o odvolání insolvenčního správce schůze věřitelů hlasovat nebude, nemohl účastníkům odeprít právo na spravedlivý proces. Kromě toho poukazuje též na to, že trvají-li účastníci řízení na svém názoru o absenci formálního rozhodnutí soudu o jím zvoleném procesním postupu, nic jim nebránilo využít postup vyplývající z ustanovení § 174a zákona č. 6/2002 Sb., tedy obrátit se na nadřízený soud s návrhem na určení lhůty k provedení procesního úkonu. Zastával-li by nadřízený soud stejný názor jako účastníci, nařídil by ve stanovené lhůtě úkon (rozhodnutí) provést. Tento postup účastníci nevyužili; je přitom zarážející, že je v tomto smyslu nepoučila ani kárná navrhovatelka. V této souvislosti se kárně obviněný dovolává též názoru vysloveného Ústavním soudem v nálezu sp. zn. I. ÚS 2451/2010, dle kterého se lze bránit podáním opravného prostředku i proti takovému rozhodnutí, které existuje toliko v materiální podobě. Konečně se kárně obviněný ohradil též proti tvrzení kárné navrhovatelky, že jeho postup byl nesprávný i z pohledu § 29 odst. 1 insolvenčního zákona. Odmítl její tvrzení, že jeho výklad citovaného ustanovení byl v rozporu s ustálenou judikaturou nejvyšších soudů, neboť v rozhodné době nebyl právní názor zastávaný kárnou navrhovatelkou publikován v žádném rozhodnutí nejvyšších soudů a nebyl vyjádřen ani v žádném rozhodnutí obou vrchních soudů. Za situace, kdy interpretace tohoto ustanovení nebyla jednotná (což dokládá i jeho následná novelizace) přiklonil se při interpretaci normy k jazykovému výkladu, který, dle jeho právního názoru, odpovídal i účelu zákona.

Kárně obviněný soudce ve svém vyjádření konečně poukázal též na „*mimoprávní aspekt*“ podaného kárného návrhu. Uvedl, že je v souvislosti s předmětným insolvenčním řízením

opakovaně mediálně napadán (konkrétní případy mediálních výstupů doložil) a na jeho procesní postup jsou opakovaně podávány stížnosti a podněty na zahájení kárného řízení. Dle jeho názoru insolvenčním řízením dlužníka MORA-TOP s. r. o., od samého počátku postupuje zcela zjevná snaha jeho většinového vlastníka (společnosti BRANO GROUP a. s.) o ovládnutí jeho průběhu, a to prostřednictvím vlastního vybraného insolvenčního správce, bez ohledu na práva dalších věřitelů. Takové snahy kárně obviněný nemůže tolerovat a musí zajistit takový průběh insolvenčního řízení, ve kterém nebudou zájmy jednoho věřitele preferovány nezákonnou cestou před právy věřitelů ostatních. Jestliže se společnosti BRANO GROUP a. s., zatím nepodařilo (prostřednictvím svého jediného akcionáře Ing. P. J.) prosadit své partikulární zájmy v insolvenčním řízení právními prostředky, pokouší se tak činit právě cestou podávání stížností Ministerstvu spravedlnosti na postup insolvenčního soudce, s požadavkem na podání kárného návrhu. V této souvislosti kárně obviněný poukázal na konkrétní případy, kdy byla v rámci politických prohlášení zpochybňována korektnost daného insolvenčního řízení a navozována představa o poškozování práv Ing. P. J. Kárně obviněný je tak přesvědčen, že toto kárné řízení je vyvoláno tím, že jím vedené insolvenční řízení probíhá v rozporu s očekáváním jednoho z účastníků; jsou proto zneužívány orgány moci výkonné pro vytváření tlaku na jeho osobu, ve snaze nezákonně ovlivnit jeho soudcovské rozhodování. Dalším motivem tohoto postupu pak může být snaha o odvolání kárně obviněného z tohoto případu v důsledku tvrzené podjatosti, která by mohla být dovozována právě z jeho kárného řízení.

Ze všech uvedených důvodů proto kárně obviněný uzavřel, že si není žádného porušení svých soudcovských povinností vědom a navrhl, aby byl kárně obviněný zproštěn.

Kárný senát se zabýval nejprve tím, zda jsou v dané věci splněny všechny procesní podmínky pro věcné projednání kárného návrhu.

Jednou z obligatorních procesních podmínek je i dodržení subjektivní lhůty k podání návrhu kárným navrhovatelem. Jak vyplývá z ustanovení § 9 odst. 1 zákona č. 7/2002 Sb., *návrh na zahájení kárného řízení musí být podán nejpozději do 6 měsíců ode dne, kdy se navrhovatel dozvěděl o skutečnostech týkajících se kárného provinění, které jsou rozhodné pro podání návrhu, nejpozději však do 3 let od spáchání kárného provinění.*

Na neveřejném jednání, konaném dne 27. 11. 2014, dospěl kárný senát po prostudování dohledového spisu Ministerstva spravedlnosti zn. 827/2013-OD-DOH k závěru, že návrh na zahájení kárného řízení byl kárnou navrhovatelkou podán až po uplynutí výše uvedené 6 měsíční subjektivní lhůty.

Z obsahu dohledového spisu Ministerstva spravedlnosti zn. MSP-827/2013-OD-DOH byly zjištěny následující skutečnosti:

Z fotokopie zápisu o přezkumném jednání a zápisu z první schůze věřitelů, konaných dne 4. 9. 2013 ve věci vedené u Krajského soudu v Ostravě – pobočky v Olomouci, pod sp. zn. KSOL 10 INS 156959/2013 se podává, že kárně obviněný (poté co poučil věřitele o jejich právu usnést se na odvolání dosavadního insolvenčního správce a ustanovení správce nového) konstatoval, že věřitelská schůze není schopna přijmout usnesení o odvolání insolvenčního správce a ustanovení správce nového, neboť na schůzi věřitelů jsou přítomni věřitelé ovládající pouze 38,97 % hlasovacích práv. Zástupce části věřitelů JUDr. Hulva s tímto postupem nesouhlasil s tím, že výpočet kvóra pro hlasování, z něhož soud vycházel, je nesprávný, neboť rozhodující je poměr dosažených hlasů vůči celkové výši pohledávek přihlášených ke dni předcházejícímu konání schůze s právem hlasu; při tomto výkladu insolvenčního zákona bylo kvóra v dané věci dosaženo. Navrhl proto, aby bylo (mimo jiné) umožněno schůzi věřitelů

hlasovat o odvolání stávajícího insolvenčního správce a v návaznosti na to, aby bylo hlasováno o ustanovení JUDr. Ing. Daniely Majzlikové, jako insolvenčního správce nového. K tomuto návrhu kárně obviněný sdělil, „že o odvolání správce se nebude hlasovat, neboť přítomná schůze věřitelů nemůže dosáhnout 50 % potřebných hlasů pro odvolání IS, kdy do hlasovacího kvóra je dle názoru soudu v souladu se zněním ust. § 29 odst. 1 IZ potřeba zahrnout všechny přihlášené pohledávky“. Tento zápis je založen v dohledovém spisu bez podacího razítka a odpovídající žurnalizace.

Přípisem ze dne 9. 9. 2013, označeným jako „*Podnět k zahájení kárného řízení a stížnost na způsobené průtahy v řízení a narušení důstojnosti řízení ve smyslu ust. § 164 zákona o soudech a soudcích*“ se zástupce jednoho z věřitelů, společnosti ÚAMK, a. s., JUDr. Hulva obrátil na předsedkyni Krajského soudu v Ostravě s žádostí o prošetření chování kárně obviněného při přezkumném jednání a schůzi věřitelů, konaných dne 4. 9. 2013. Dle názoru JUDr. Hulvy lze v postupu kárně obviněného na shora uvedeném jednání spatřovat kárné provinění. Má za to, že soudce nesprávně vyložil § 29 odst. 1 insolvenčního zákona a neumožnil věřitelské schůzi hlasovat o odvolání insolvenčního správce s tím, že na věřitelské schůzi nebyl přítomen takový počet věřitelů s právem hlasování, který by postačoval k přijetí tohoto rozhodnutí. Zatímco stěžovatel zastával názor, že pro výsledek hlasování je určující poměr dosažených hlasů vůči celkové výši zjištěných přihlášených pohledávek ke dni předcházejícímu konání schůze, s nimiž se pojí právo hlasovat, kárně obviněný se přiklonil k výkladu, že určující je poměr dosažených hlasů vůči celkové výši přihlášených pohledávek, tedy i vůči těm, ohledně nichž věřitelé hlasovací právo nemají. Svůj názor stěžovatel opíral o ustálenou judikaturu, která měla být již na jednání soudu předložena. Z hlediska právní kvalifikace posuzovaného jednání byly především namítány průtahy v řízení (věřitelé budou nuceni se proti postupu soudu odvolat a budou usilovat o opětovné zasedání schůze věřitelů, což celé insolvenční řízení prodlouží v rádech měsíců); namítána byla též hrozba vzniku škody na straně věřitelů i dalších osob, což bylo podrobně konkretizováno. Kromě toho bylo tímto podnětem namítáno také narušení důstojnosti soudního řízení, respektive věřitelské schůze (nevhodné chování soudních osob, zjevná nepřipravenost kárně obviněného). Po obsahové stránce prakticky identický podnět k zahájení kárného řízení s kárně obviněným podal předsedkyni Krajského soudu v Ostravě taktéž další z věřitelů, společnost CONSORTE s. r. o. (podání ze dne 13. 9. 2013).

Stížnost společnosti ÚAMK, a. s., ze dne 9. 9. 2013 byla vyřízena místopředsedou krajského soudu Mgr. Krhutem sděleními ze dne 11. 9. 2013 a 9. 10. 2013, zn. St 64/2013. Zástupce stěžovatele JUDr. Hulvu informoval, že podstatou podané stížnosti je polemika s procesním postupem soudu a předložení alternativního výkladu ustanovení insolvenčního zákona, ze kterého kárně obviněný při jednání vycházel. Nesprávnost vydaných rozhodnutí je ovšem možno uplatňovat jen v rámci opravných prostředků; je vyloučeno, aby byl soudce kárně stíhán či vystavován jakémukoli osobnímu nátlaku proto, že zaujal jiný právní názor, než jaký zastává účastník řízení. Tvrzené (avšak blíže nespecifikované) průtahy v řízení zjištěny nebyly. Z tohoto důvodu nebude předsedou Krajského soudu v Ostravě návrh na zahájení kárného řízení podáván. Shodně byl místopředsedou Krajského soudu v Ostravě vyřízen i podnět společnosti CONSORTE s. r. o., a to přípisem ze dne 10. 10. 2013, zn. St 74/2013. Nad rámec toho, co bylo uvedeno již výše, místopředseda krajského soudu odmítl též jako nedoložené stížnosti týkající se důstojnosti soudního jednání, respektive chování konkrétních soudních osob.

Dne 16. 9. 2013 obdrželo Ministerstvo spravedlnosti na vědomí výše již zmiňovaný podnět k zahájení kárného řízení, podaný společností CONSORTE, s. r. o., ze dne 13. 9. 2013. 17. 9. 2013 obdrželo Ministerstvo spravedlnosti od právního zástupce společnosti ÚAMK a. s., JUDr. Hulvy, podání nazvané „*Nesouhlas s vyřízením podnětu k zahájení kárného řízení a stížnosti na způsobené průtahy v řízení a narušení důstojnosti řízení ve smyslu ust. § 164 zákona o soudech a soudcích*“. Byl jím (mimo jiné) vyjádřen nesouhlas s tím, že vytykány postup kárně obviněného soudce

na jednání dne 4. 9. 2013 byl vyhodnocen jako (nepřípustná) stížnost proti procesnímu postupu soudce, přestože bylo namítáno, že postupem soudce dochází k průtahům řízení.

Přípisem ze dne 18. 9. 2013 požádalo Ministerstvo spravedlnosti Krajský soud v Ostravě o zaslání informací, jakým způsobem byly vyřízeny podněty (stížnosti) společností ÚAMK a. s. a CONSORTE s. r. o. S ohledem na nesouhlas zástupce společnosti ÚAMK, a. s., JUDr. Hulvy se způsobem vyřízení jím podaného podnětu (stížnosti) Krajským soudem v Ostravě, požádalo dále Ministerstvo spravedlnosti přípisem ze dne 2. 10. 2013 předsedkyni Krajského soudu v Ostravě o vyjádření, jakým způsobem bude vyřízen podnět k zahájení kárného řízení s Mgr. Š.

Dne 9. 10. 2013 informovalo Ministerstvo spravedlnosti JUDr. Hulvu (k jeho podání ze dne 17. 9. 2013) o aktuálním stavu vyřizování jím podaných stížností na postup Mgr. Š. V této souvislosti byl, mimo jiné, upozorněn, že nesouhlas s tím, jak místopředseda krajského soudu vyřídil stížnost na průtahy v řízení, lze projevit pouze podáním návrhu na určení lhůty k provedení procesního úkonu dle ustanovení § 174a zákona č. 6/2002 Sb.; v této části byl proto jeho stávající nesouhlas označen za nepřipustný.

Na základě žádosti Ministerstva spravedlnosti ze dne 2. 10. 2013 zaslala předsedkyně Krajského soudu v Ostravě Ministerstvu spravedlnosti dne 10. 10. 2013 informaci, jakým způsobem bylo vyřízeno podání stěžovatele ÚAMK a. s. ze dne 9. 9. 2013; jeho přílohou je sdělení místopředsedy krajského soudu Mgr. Krhuta ze dne 9. 10. 2013, zn. St 64/2013.

Dne 11. 10. 2013 bylo Ministerstvu spravedlnosti dáno na vědomí podání JUDr. Hulvy z téhož dne, adresované místopředsedovi Krajského soudu v Ostravě Mgr. Krhutovi. Obsahem tohoto podání, označeného jako „*Sdělení ke sdělení sp. zn.: St 64/2013, Krajský soud v Ostravě*“, je nesouhlas s vyřízením stížnosti přípisem ze dne 9. 10. 2013; zástupce stěžovatele opětovně vyjádřil svůj názor o neodborně a excesivně vedeném řízení kárně obviněným s tím, že trvá na meritorním posouzení případu z hlediska jeho odbornosti a procesní správnosti jím zvoleného postupu, spolu se zaujetím adekvátního stanoviska k věci příslušným oddělením Ministerstva spravedlnosti. Dne 17. 10. 2013 obdrželo Ministerstvo spravedlnosti od předsedkyně Krajského soudu v Ostravě výše uvedený nesouhlas JUDr. Hulvy s vyřízením jeho stížnosti, k vyřízení, a to s odkazem na ustanovení § 166 odst. 2 a § 167 písm. b) zákona č. 6/2002 Sb.

Dne 11. 11. 2013 Ministerstvo spravedlnosti sdělilo JUDr. Hulvovi výsledek provedeného šetření v této věci. Rozporovaný postup kárně obviněného na schůzi věřitelů dne 4. 9. 2013 popsalo tak, že k návrhu JUDr. Hulvy (jako zástupce části věřitelů), aby bylo hlasováno o odvolání insolvenčního správce z jeho funkce a aby bylo hlasováno o ustanovení správce nového, kárně obviněný sdělil, že na schůzi jsou přítomni věřitelé ovládající 38,97 % hlasovacích práv, což je méně než polovina všech věřitelů přihlášených ke dni předcházejícímu konání schůze věřitelů, počítaná dle výše jejich pohledávek. Schůze tak není schopna přijmout usnesení o odvolání insolvenčního správce a ustanovení správce nového dle § 29 odst. 1 insolvenčního zákona, neboť do hlasovacího kvóra je, dle názoru soudu, nutno zahrnout všechny přihlášené pohledávky. Dále Ministerstvo spravedlnosti konstatovalo obsah usnesení Vrchního soudu v Olomouci ze dne 31. 10. 2013, č. j. 1 VSOL 859/2013-B-48, kterým bylo (mimo jiné) zastaveno odvolací řízení proti usnesení krajského soudu ze dne 4. 9. 2013 o zamítnutí návrhu na hlasování o odvolání insolvenčního správce a ustanovení nového insolvenčního správce. Odvolací řízení bylo zastaveno, neboť soud na schůzi věřitelů dne 4. 9. 2013 pouze konstatoval, že o odvolání správce se hlasovat nebude, aniž by o návrhu věřitelů na hlasování o odvolání insolvenčního správce a o ustanovení nového insolvenčního správce rozhodl usnesením tak, že se návrh zamítá. Tento skutkový stav ministerstvo vyhodnotilo tak, že „*v dané věci nelze soudce za jeho postup kárně postihnout*“. Ministerstvo konstatovalo, že „*[v]ýše uvedený postup soudce v rámci jeho nezávislé rozhodovací*

činnosti důvod k podání kárného návrhu nezakládá. Je třeba zdůraznit, že soudce nelze kárně postihnout za jeho řádně odůvodněný právní názor. Zároveň je k naplnění skutkové podstaty kárného provinění třeba se kárného provinění dopouštět závažným či opakovaným způsobem“.

V dohledovém spise je dále založeno sdělení ministryně spravedlnosti a předsedkyně legislativní rady vlády Mgr. Marie Benešové ze dne 15. 1. 2014, adresované předsedovi vlády Ing. Jiřímu Rusnokovi. Tomuto sdělení předcházela emailová žádost předsedy vlády, zasláná ministryni spravedlnosti dne 12. 12. 2013 o „*zvážení případných možných kroků*“ v předmětné insolvenční věci; premiér tím reagoval na emailovou žádost o pomoc od Ing. P. J., doručenou mu téhož dne, ve které se jmenovaný odvolával na jejich „*diskusi po poslední tripartitě*“, kde měl být premiér informován, že insolvenční správce chce „*ukrást*“ jeho firmu. Po obsahové stránce se ze sdělení ministryně podává, že odborem dohledu byla věc již dříve prošetřena se závěrem, že v dané věci soudce nelze kárně postihnout. Ministerstvo zde provedlo rozbor výkladu § 29 odst. 1 insolvenčního zákona, a s přihlédnutím k dostupné judikatuře dospělo k závěru, že v této věci „*se dosud nejedná o ustálenou judikaturu a pravděpodobně bude třeba ještě vyčkat sjednocujícího rozhodnutí Nejvyššího soudu. Nelze tak dovodit, že by se jednalo o nerespektování jednotné a ustálené judikatury nejvyšších soudů ani o jiný důvod, který by zakládal kárnou odpovědnost soudce*“. Dle názoru ministryně tedy „*uvedený postup soudce v rámci jeho nezávislé rozhodovací činnosti nezakládá důvod k podání kárného návrhu. Je třeba zdůraznit, že soudce nelze kárně postihnout za jeho řádně odůvodněný právní názor. Zároveň je k naplnění skutkové podstaty kárného provinění třeba se kárného provinění dopouštět závažným či opakovaným způsobem*“. Ministerstvo spravedlnosti, jako orgán správy soudů, může postup soudu sledovat a hodnotit pouze z hlediska dodržování zásad důstojnosti jednání, soudcovské etiky a zda v řízení nedochází ke zbytečným průtahům. V dané věci přitom „*podle insolvenčního rejstříku k průtahům v řízení nedochází*“.

Dále je ve spisu založen (opětovný) podnět k zahájení kárného řízení a stížnost na průtahy v řízení, odvolávající se na ustanovení § 164 zákona č. 6/2002 Sb., podaný právním zástupcem společnosti ÚAMK a. s., JUDr. Hulvou dne 19. 6. 2014 u Ministerstva spravedlnosti. Z jeho obsahu je zřejmé, že jednáním, které má zakládat kárné provinění, má být opět postup kárně obviněného na schůzi věřitelů konané dne 4. 9. 2013 ve věci vedené u Krajského soudu v Ostravě – pobočka Olomouc pod sp. zn. KSOL 10 INS 15659/2013, spočívající v tom, že věřitelské schůzi neumožnil hlasovat o odvolání insolvenčního správce. Opětovně se zde argumentuje tím, že jde o postup, který je v rozporu s konstantní judikaturou a svědčí o tom, že kárně obviněný rozhodoval nepřipraveně a bez potřebné odbornosti; to, dle názoru stěžovatele, vyvolává důvodné pochybnosti o jeho nestrannosti a nepodjatosti. Nad rámec předchozího podnětu je namítáno také to, že se kárně obviněný neřídil právním názorem, který měl být vyjádřen v usnesení Vrchního soudu v Olomouci ze dne 31. 10. 2013, č. j. 1 VSOL 859/2013-B-48. Mgr. Š. je vytýkáno, že poté, co toto usnesení obdržel, nepřistoupil (i přes návrh stěžovatele ze dne 4. 11. 2013 a urgenci ze dne 30. 5. 2014, aby bylo ve schůzi věřitelů, konané dne 4. 9. 2013, pokračováno) k vydání formálního rozhodnutí o tom, zda se bude na věřitelské schůzi hlasovat o odvolání insolvenčního správce, či nikoliv; nerozhodl ani o pokračování zasedání věřitelské schůze. S ohledem na to nedošlo dosud k řádnému skončení zasedání schůze věřitelů a v řízení tak dochází k průtahům.

V dozorovém spise je dále založen dokument označený jako „*Informace pro pana I. náměstka ministryně*“ ze dne 18. 7. 2014. V tomto dokumentu byla podrobně zrekapitulována geneze celé věci a vyjádřen opakovaný názor o neexistenci skutečností zakládajících kárné provinění Mgr. Š. Tento dokument, vyhotovený referentkou dne 18. 7. 2014, byl dne 21. 7. 2014 postupně aprobován vedoucí oddělení, ředitelem odboru dohledu a vrchní ředitelkou sekce; na základě pokynu I. náměstka ministryně z téhož dne však byla věc vrácena zpět referentce, s odkazem na přiložený dokument. Tímto dokumentem je (nedatovaná) listina označená: „*K nesprávnosti postupu*

soudce Š.“, obsahující právní názor I. náměstka ministryně na celou věc, z pohledu možné kárné odpovědnosti soudce. Podaný rozbor problematiky vyústil v závěr, že chování Mgr. Š. nese znaky libovůle a nedostatku nestrannosti, což vede k ohrožení důvěry v nezávislé, nestranné a spravedlivé rozhodování soudů. Na základě pokynu I. náměstka ministryně (a v jeho intencích) byl dne 4. 8. 2014 připraven podklad k podání kárného návrhu; jde o listinu nazvanou „*Informace pro paní ministryni prof. JUDr. Helenu Válkovou, CSc.*“.

V dohledovém spisu je konečně založena (bez podacího razítka a odpovídající žurnalizace) též kopie usnesení Vrchního soudu v Olomouci ze dne 31. 10. 2013, č. j. 1 VSOL 859/2013-B-48. Výrokem II. tohoto usnesení bylo zastaveno odvolací řízení o odvoláních věřitelů proti „*usnesení Krajského soudu v Ostravě, pobočky v Olomouci, ze dne 4. 9. 2013, č. j. KSOL 10 INS 15659/2013-B-21 o zamítnutí návrhu na hlasování o odvolání insolvenčního správce a ustanovení nového insolvenčního správce*“. Tento výrok vrchní soud odůvodnil tím, že podané odvolání směřovalo proti rozhodnutí, které prvoinstančním soudem vydáno nebylo. Vrchní soud konstatoval, že „*[s]oud I. stupně na schůzi věřitelů dne 4. 9. 2013 pouze konstatoval, že o odvolání správce se hlasovat nebude, aniž by o návrhu věřitelů na hlasování o odvolání insolvenčního správce a o ustanovení nového insolvenčního správce rozhodl usnesením tak, že se návrh zamítá. Jelikož odvoláním napadené rozhodnutí nebylo soudem I. stupně vydáno, nelze se proti němu ani odvolat*“. Z tohoto důvodu vrchní soud odvolací řízení v této části z důvodu neodstranitelného nedostatku podmínky řízení zastavil, a to s odkazem na ustanovení § 104 odst. 1, větu první občanského soudního řádu.

Na základě tohoto skutkového stavu věci se kárný senát zabýval tím, zda byl kárný návrh podán v rámci otevřené subjektivní lhůty. Vzhledem k tomu, že kárné řízení se zahajuje pouze na návrh (§ 8 odst. 1 zákona č. 7/2002 Sb.) je kárný senát v otázce vymezení skutku, v němž je spatřováno kárné provinění, vázán výlučně tím, co je v kárném návrhu formulováno jako kárné provinění; pouze v těchto intencích pak rozhoduje o vině či zproštění (§ 19 odst. 2 citovaného zákona). Z tohoto pohledu je tedy zcela zásadní vymežit, jakým způsobem bylo kárné provinění po stránce skutkové vymezeno v kárném návrhu. V dané věci lze formulaci kárného provinění shrnout tak, že kárně obviněnému je vytýkáno, že nevydal formální rozhodnutí o tom, že se nebude hlasovat o odvolání insolvenčního správce; tímto svým chybným procesním postupem měl zbavit účastníky řízení možnosti domáhat se přezkumu jeho právního názoru (dle kterého nebylo naplněno hlasovací kvórum pro takové hlasování, ve smyslu § 29 odst. 1 insolvenčního zákona), přestože věděl o existenci judikatury, která zastává právní názor odlišný. Tím mělo být účastníkům upřeno právo na účinný opravný prostředek, což ve svých důsledcích vedlo k omezení jejich práva na spravedlivý proces. Je pravdou, že v odůvodnění kárného návrhu je kárně obviněnému vytýkáno též to, že výše popsaný stav udržoval i poté, co byl seznámen s usnesením Vrchního soudu v Olomouci ze dne 31. 10. 2013, č. j. 1 VSOL 859/2013-B-48 (od 28. 11. 2013). Kárná navrhovatelka z obsahu tohoto usnesení dovozuje, že vrchní soud v tomto usnesení poukázal na nesprávný procesní postup kárně obviněného a (minimálně *implicitě*) jej vyzval ke zjednání nápravy. Tou by dle názoru kárné navrhovatelky mělo být vydání formalizovaného usnesení o odmítnutí návrhu na hlasování o odvolání insolvenčního správce (a volbě správce nového), případně připuštění hlasování věřitelské schůze o této otázce, s možností následného využití pravomoci soudu nepotvrdit nového insolvenčního správce dle § 29 odst. 2 insolvenčního zákona. Jak však již však bylo výše zdůrazněno, skutkovými okolnostmi uvedenými mimo rámec petitu kárného návrhu se kárný senát z povahy věci nezabývá. V tomto směru je třeba doplnit, že i petit kárného návrhu existenci zmiňovaného usnesení Vrchního soudu v Olomouci zmiňuje, ovšem pouze v tom smyslu, že kárně obviněným vyvolaný vadný procesní postup (poškozující esenciální práva účastníků řízení) nemohl být odstraněn ani v rámci odvolacího řízení. Na rozdíl od odůvodnění tedy petit kárného návrhu neobsahuje výtku ve smyslu nerespektování pokynu odvolacího soudu a dalšího udržování procesní situace

poškozující práva účastníků řízení, a to při vědomí právního názoru odvolacího soudu o neudržitelnosti takové situace. Touto částí skutkového děje se proto kárný senát nezabýval.

Vyjde-li tedy kárný senát z popisu skutku uvedeného v petitu kárného návrhu, je zřejmé, že skutečnosti zde popsané byly Ministerstvu spravedlnosti (potažmo kárné navrhovatelce) známy již dne 16. 9. 2013, kdy obdrželo podnět k zahájení kárného řízení a stížnost na průtahy v řízení od společnosti CONSORTE s. r. o. Již v tomto podání byl popsán průběh schůze věřitelů konané ve věci sp. zn. KSOL 10 INS 15659/2013, dne 4. 9. 2013, přičemž bylo výslovně poukazováno na to, že kárně obviněný měl při určování hlasovacího kvóra věřitelské schůze nesprávně interpretovat ustanovení § 29 odst. 1 insolvenčního zákona, v důsledku čehož měl (pro údajné nesplnění kvóra) neoprávněně odejmout věřitelské schůzi její zákonné právo hlasovat o odvolání insolvenčního správce a ustanovení správce nového. Nelze nicméně přehlédnout, že v tomto podání (stejně jako v podáních JUDr. Hulvy, doručených Ministerstvu spravedlnosti dne 17. 9. 2013 a 11. 10. 2013) nebylo explicitně poukazováno na fakt, že o nepřipuštění hlasování věřitelského výboru nebylo vydáno formalizované rozhodnutí (usnesení); lze proto připustit, že v této době ještě kárná navrhovatelka nemusela tento skutkový aspekt věci identifikovat. Na základě dalšího šetření, prováděného Ministerstvem spravedlnosti, ve spolupráci s předsedkyní Krajského soudu v Ostravě, byla nicméně absence formalizovaného rozhodnutí o nepřipuštění hlasování věřitelské schůze bezpečně zjištěna. Jakkoli nelze přesně určit den, kdy se Ministerstvo spravedlnosti o této skutečnosti dozvědělo (okamžik zařazení fotokopie zápisu o přezkumném jednání a zápisu z 1. schůze věřitelů ze dne 4. 9. 2013 i fotokopie usnesení Vrchního soudu v Olomouci ze dne 31. 10. 2013 nejsou řádně žurnalizovány ani opatřeny časovým razítkem), lze konstatovat, že nejpozději dne 11. 11. 2013 musela být i tato skutečnost ministerstvu (potažmo kárné navrhovatelce) známa. Tohoto dne byla Ministerstvem spravedlnosti vyřízena stížnost společnosti ÚAMK a. s., zastoupené JUDr. Hulvou, přičemž zde již byla výslovně reflektována i existence zmiňovaného usnesení Vrchního soudu v Olomouci, včetně důvodů, pro které bylo zastaveno odvolací řízení proti usnesení krajského soudu ze dne 4. 9. 2013, o zamítnutí návrhu na hlasování o odvolání insolvenčního správce a ustanovení nového insolvenčního správce. Lze tedy konstatovat, že nejpozději dne 11. 11. 2013 Ministerstvo spravedlnosti, respektive kárná navrhovatelka věděli, jakým způsobem probíhala schůze věřitelů v dané insolvenční věci dne 4. 9. 2013, a bylo jim i známo, že o nepřipuštění hlasování věřitelského výboru o odvolání insolvenčního správce a jmenování správce nového, nebylo kárně obviněným vydáno formalizované rozhodnutí (usnesení). Toto datum lze tedy označit za okamžik, od kterého se počala odvíjet šestiměsíční subjektivní lhůta k podání kárného návrhu, neboť nejpozději tohoto dne mělo ministerstvo vědomost o všech skutkových aspektech věci, o nichž pojednává petit kárného návrhu.

Není přitom bez významu, že právě sdělením ze dne 11. 11. 2013 Ministerstvo spravedlnosti na základě tohoto skutkového stavu věci konstatovalo, že Mgr. Š. nelze za jeho postup v rámci probíhajícího insolvenčního řízení kárně postihnout, neboť jde o výraz jeho nezávislé rozhodovací činnosti. Z tohoto sdělení lze dovodit, že postup soudce (zahrnující i neformální rozhodnutí o neumožnění hlasování schůze věřitelů o odvolání insolvenčního správce) nebyl shledán excesivním; jelikož podstatou kárného podnětu bylo (mimo jiné) i tvrzení o průtazích v řízení, právě z titulu vadného postupu soudce, způsob vyřízení tohoto podnětu ministerstvem jednoznačně svědčí pro závěr, že tato možnost byla *implicitně* odmítnuta. Na základě totožného skutkového stavu se Ministerstvo spravedlnosti zabývalo věcí opětovně na počátku roku 2014. V dopise premiérovi ze dne 15. 1. 2014 tehdejší ministryně spravedlnosti (a předsedkyně legislativní rady vlády) setrvala na právním hodnocení věci, v intencích vyřízení stížnosti ze dne 11. 11. 2013. Nad rámec již výše uvedeného upozornila, že neexistuje ustálená judikatura v otázce, jak má být interpretováno ustanovení § 29 odst. 1 insolvenčního zákona; postoj kárně obviněného tak dle jejího názoru není výrazem nerespektování jednotné a ustálené

judikatury nejvyšších soudců a nejde ani o jiný důvod, který by zakládal jeho kárnou odpovědnost. Ministryně se vyjádřila též v tom smyslu, že k průtahům v daném řízení nedochází, přičemž rozporovaný postup soudu může být přezkoumán pouze nadřízeným soudem, na základě opravných prostředků, k jejichž podání jsou oprávněni výlučně účastníci řízení. Je tedy evidentní, že Ministerstvo spravedlnosti se vytýkaným jednáním Mgr. Š. opakovaně zabývalo a opakovaně dospělo k závěru, že se nemůže jednat o případ kárného provinění.

Z tohoto pohledu se tedy podání nyní posuzovaného kárného návrhu jeví jako ne zcela standardní. Za situace, kdy nebyly zjištěny žádné nové okolnosti upínající se k posuzovanému jednání kárně obviněného soudce při řízení schůze věřitelů konané dne 4. 9. 2013, a poté, co byl tento již dříve zjištěný skutkový stav věci opakovaně vyhodnocen tak, že rozporované jednání soudce nemůže být považováno za kárné provinění, nelze než dospět k závěru, že podání tohoto kárného návrhu je výsledkem pouhé změny právní kvalifikace posuzovaného jednání. Tomuto závěru nasvědčuje zjištění, že závěr o existenci kárného provinění byl (bez jakéhokoli pokusu o další skutkové prošetření věci) přijat až v rámci třetího posuzování věci, a to na základě výslovného pokynu I. náměstka ministryně (která jej podáním návrhu aprobeovala). Takový postup je ovšem zcela v rozporu s doktrinálním pojetím vymezení postihovaného skutku. Pouhá změna právního hodnocení dříve již zjištěného skutkového stavu věci totiž nevytváří skutek nový, a neotvírá tak novou subjektivní lhůtu pro podání kárného návrhu; opačný výklad by vedl fakticky k popření smyslu této lhůty.

Lze tak uzavřít, že s ohledem na výše uvedené skutečnosti je návrh na zahájení kárného řízení, podaný u zdejšího soudu dne 27. 8. 2014, podán až po uplynutí subjektivní lhůty 6 měsíců a jde tedy o návrh podaný opožděně.

Podle ustanovení § 14 písm. a) zákona č. 7/2002 Sb. *senát bez ústního jednání řízení zastaví, byl-li návrh na zahájení řízení podán opožděně nebo byl-li vzat zpět.*

Vzhledem k tomu, že v dané věci byl kárný návrh podán až po uplynutí 6 měsíců ode dne, kdy se kárná navrhovatelka dozvěděla o skutečnostech, v nichž spatřuje kárné provinění, kárný senát řízení pro opožděnost tohoto návrhu zastavil.

S ohledem na obsah dohledového spisu Ministerstva spravedlnosti považuje kárný senát za potřebné vyjádřit se alespoň v obecné rovině i k té části argumentace kárné navrhovatelky, kterou se věcně nezabýval, neboť se nepromítla do formulace kárného návrhu (jeho petitu). Nelze totiž přehlédnout, že tato argumentace je vystavěna na polemice se správností právního názoru kárně obviněného při vedení řízení (její část se přitom týká výkladu ustanovení § 29 odst. 1 insolvenčního zákona a mýjí se tak s podstatou vytýkaného jednání, kterým má být faktické neumožnění přezkumu právního názoru kárně obviněného – výkladu zmiňovaného ustanovení - nadřízeným soudem). V této souvislosti je třeba upozornit, že k přezkumu (jakéhokoli) právního názoru soudu (soudce) slouží v právním státě výlučně procesní prostředky (řádné či mimořádné opravné prostředky), nikoli institut kárného řízení.

Pokud jde o případné náklady, které kárně obviněnému v souvislosti s tímto řízením vznikly, je třeba uvést, že v řízení o kárné odpovědnosti soudce přichází v úvahu uložení povinnosti státu nahradit kárně obviněnému náklady řízení pouze v případě, kdy byl kárného obvinění zproštěn (§ 19 odst. 3 zákona č. 7/2002 Sb.). Zákon č. 7/2002 Sb. tedy na případy, kdy došlo k zastavení kárného řízení (ať již pro opožděnost návrhu či z jiného důvodu) nepamatuje, přičemž nelze postupovat ani za použití přiměřeného ustanovení trestního řádu (§ 25 zákona č. 7/2002 Sb.), neboť část první hlava osmá trestního řádu, upravující náklady trestního řízení, případy, kdy došlo k zastavení trestního stíhání, taktéž neupravuje. Z tohoto

důvodu proto kárně obviněnému není možné přiznat právo na náhradu nákladů jeho obhajoby, jakkoli byly vynaloženy v souvislosti s řízením, které bylo vyvoláno věcně neprojednatelným návrhem kárné navrhovatelky. Možnost uplatňovat tyto náklady v režimu zákona č. 82/1998 Sb., o odpovědnosti za škodu způsobenou při výkonu veřejné moci, ve znění pozdějších předpisů, tím není nikterak dotčena.

Poučení: Proti tomuto rozhodnutí **nejsou** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 27. listopadu 2014

Mgr. Radovan Havelec
předseda kárného senátu